U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho a Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **V. D. N.**, zastoupeného advokátkou Mgr. Alicí Jeziorskou, Svornosti 2, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 10. 4. 2024, čj. OAM-245/BA-BA0-HA06-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 6. 2024, čj. 20 Az 19/2024-38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce Mgr. Alici Jeziorské, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši **6 353 Kč**, která jí bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (stěžovatel) podal v únoru 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, nemá žádné politické ani náboženské přesvědčení. Je rozvedený a má dvě dospělé děti. Je zdravý, schopný práce a nikdy nebyl trestně stíhán. Z Vietnamu odešel v roce 2008 kvůli špatné finanční situaci a od té doby pobýval v ČR na základě pracovního povolení. Časem však o povolení přišel. Přesto zde dál pobýval, a tak byl v září 2023 vyhoštěn. O mezinárodní ochranu požádal, protože se ve Vietnamu nemá kam vrátit, jeho rodiče zemřeli a děti jsou už dospělé. Na návrat nemá ani peníze.

[2] Ministerstvo vnitra neshledalo důvody pro udělení mezinárodní ochrany a stěžovatelovu žádost zamítlo. Stěžovatel totiž žádal o mezinárodní ochranu jen proto, aby legalizoval svůj pobyt v ČR. Stěžovatel podal proti rozhodnutí ministerstva žalobu, tu ale Krajský soud v Ostravě zamítl.

[3] Nyní stěžovatel podává kasační stížnost. Návrat do Vietnamu by podle něj byl nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého života a psychického zdraví, neboť by tím přišel o všechny vazby, které v ČR navázal. Stěžovatel tu navíc pobývá už šestnáct let, strávil

zde podstatnou část svého života a považuje se za tzv. dlouhodobě usazeného migranta. Splňuje tedy podmínky alespoň pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Krajský soud se navíc nevypořádal s námitkami, které stěžovatel uplatnil při jednání. Tyto námitky nebyly nové, ale navazovaly na žalobní tvrzení o porušování lidských práv ve Vietnamu.

[4] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS nejprve zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne kasační stížnost jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11 a 12).

[5] Kasační stížnost je nepřijatelná. Krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by založilo přijatelnost kasační stížnosti (ani stěžovatel sám nezdůvodnil, proč by měla být jeho kasační stížnost přijatelná).

[6] Stěžovatel nesplňuje žádný z důvodů pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším řízení neuvedl žádné mimořádné okolnosti, které by mohly odůvodnit udělení alespoň humanitárního azylu. Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu proto, že nechce vycestovat zpět do Vietnamu, neboť tam nemá zázemí ani nemá dost peněz na cestu. Takové obtíže však samy o sobě nejsou ničím jiným než ekonomickými důvody a ty k udělení humanitárního azylu nepostačují (rozsudek NSS ze dne 27. 8. 2003, čj. 5 Azs 3/2003-54; nebo například usnesení NSS ze dne 31. 5. 2023, čj. 4 Azs 137/2023-30, bod 12).

[7] Stěžovatelova žádost navíc směřuje jen k tomu, aby získal pobytové oprávnění na území ČR. O udělení mezinárodní ochrany požádal totiž až poté, co byl mu bylo uloženo správní vyhoštění. Žádost o udělení mezinárodní ochrany ale neslouží jako prostředek k legalizaci pobytu (například rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2004, čj. 7 Azs 138/2004-44, č. 397/2004 Sb. NSS).

[8] Ministerstvo a krajský soud se také dostatečně zabývaly případným zásahem do stěžovatelova soukromého a rodinného života: stěžovatel sice pobývá v ČR už šestnáct let, nemá zde však žádnou rodinu (podobně jako ve Vietnamu). Stěžovatel nepoukázal ani na žádné konkrétní vazby, které by mohly být neudělením azylu zpřetrhány. Zásah do stěžovatelova života se tedy nejeví být natolik intenzivní, aby zdůvodnil udělení alespoň humanitárního azylu.

[9] Přijatelnost kasační stížnosti nezakládá ani to, že krajský soud nepřihlédl k námitkám uplatněným poprvé až při jednání. Správní soudnictví je totiž ovládáno mj. zásadou koncentrační. Žalobní body je tedy možné vymezit jen v zákonné lhůtě. Po jejím uplynutí lze uplatnit jen taková nová skutková nebo právní tvrzení, která nebylo možné v žalobní lhůtě uplatnit nebo která rozvíjejí či upřesňují už stávající v žalobě uplatněné námitky (například rozsudky NSS ze dne 26. 8. 2013, čj. 8 As 70/2011-239, č. 2929/2013 Sb. NSS, body 37 a 38 a v nich citovaná judikatura; nebo ze dne 11. 11. 2020, čj. 1 Azs 288/2020-27, bod 19).

[10] Stěžovatel se v žalobě sice zmínil o autoritářském režimu ve Vietnamu a o možném porušování lidských práv, problém ale spatřoval v tom, že by byl v případě návratu vystaven kulturnímu šoku. Až při jednání nově uvedl, že jemu osobně ve Vietnamu hrozí mučení a diskriminace. To však mohl tvrdit už v žalobě. Protože to neudělal, šlo o námitky opožděné, ke kterým krajský soud správně nepřihlížel.

[11] NSS proto kasační stížnost odmítl. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ministerstvu, které by jinak toto právo mělo, žádné náklady nevznikly.

[12] Stěžovatel v této věci požádal i o přiznání odkladného účinku. [Kasační stížnost neměla odkladný účinek ze zákona, neboť stěžovatel se nacházel v době jejího podání v zařízení pro zajištění cizinců (§ 32 odst. 5 zákona o azylu)]. O této žádosti však soud samostatně nerozhodoval, protože bez zbytečného odkladu rozhodl ve věci samé.

[13] Krajský soud ustanovil stěžovateli zástupkyni, advokátku Mgr. Alici Jeziorskou. Ta zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti, odměnu za zastupování proto nyní hradí stát. NSS přiznal advokátce odměnu za jeden a půl úkonu právní služby ve výši 4 650 Kč [1,5 x 3 100 Kč; celý úkon za sepsání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif); a půl úkonu za sepsání návrhu na přiznání odkladného účinku podle § 11 odst. 2 písm. a) advokátního tarifu], částku 600 Kč (dvakrát paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu), a daň 1 103 Kč; celkem 6 353 Kč. Tato částka bude advokátce vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2024

Michaela Bejčková v
předsedkyně senátu